

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE L'ESCOLA PIA SARRIÀ-CALASSANÇ

Revisat el setembre del 2018

1. Introducció

1.1. Presentació del document

2. Context sociolingüístic

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.1.1. El català, vehicle de comunicació

2.1.1.2. El català, eina de convivència

2.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.1.2.1. Programa d'immersió lingüística

2.1.2.2. Llengua oral

2.1.2.3. Llengua escrita

2.1.2.4. Relació llengua oral i llengua escrita

2.1.2.5. La llengua en les diverses àrees

2.1.2.6. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

2.1.2.7. Acol·lida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

2.1.2.7.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

2.1.2.7.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

2.1.2.8. Atenció de la diversitat

2.1.2.9. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

2.1.2.10. Avaluació del coneixement de la llengua

2.1.2.11. Materials didàctics

2.1.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.1.3.1. Informació multimèdia

2.1.3.2. Usos lingüístics

2.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

2.1.3.4. Català i llengües d'origen

2.2. La llengua castellana

2.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

2.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

2.2.1.2. Llengua oral

2.2.1.3. Llengua escrita

- 2.2.1.4. Activitats d'ús**
- 2.2.1.5. Castellà a les àrees no lingüístiques**
- 2.2.1.6. Alumnat nouvingut**

2.3. Altres llengües

2.3.1. Llengües estrangeres

- 2.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa**
 - 2.3.1.1.1. Desplegament del currículum**
 - 2.3.1.1.2. Metodologia**
 - 2.3.1.1.3. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera**
 - 2.3.1.1.4. L'ús de la llengua estrangera a l'aula**
- 2.3.1.2. Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres**
 - 2.3.1.2.1. Avançament de l'aprenentatge de la llengua estrangera**
 - 2.3.1.2.2. Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera**
- 2.3.1.3. Projectes i programes plurilingües**

2.3.2. Altres llengües oficials

2.3.3 Llengües complementàries procedents de la nova immigració

2.4. Organització i gestió

2.4.1. Organització dels usos lingüístics

- 2.4.1.1. Llengua del centre**
- 2.4.1.2. Documents de centre**
- 2.4.1.3. Ús no sexista del llenguatge**
- 2.4.1.4. Comunicació externa**
- 2.4.1.5. Llengua de relació amb famílies**
- 2.4.1.6. Educació no formal**
 - 2.4.1.6.1. Serveis d'educació no formal**
 - 2.4.1.6.2. Activitats extraescolars**
 - 2.4.1.6.3. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses**
- 2.4.1.7. Llengua i entorn**

2.4.2. Plurilingüisme al centre educatiu

2.4.2.1. Actituds lingüístiques

2.4.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)

2.4.3. Alumnat nouvingut

2.4.4. Organització de la programació curricular

2.4.4.1. Coordinació cicles i nivells

2.4.4.2. Estructures lingüístiques comunes

2.4.4.3. Projectes d'innovació

2.4.5. Biblioteca escolar

2.4.5.1. Accés ús de la informació

2.4.5.2. Pla de lectura de centre

2.4.6. Projecció del centre

2.4.6.1. Pàgina web del centre

2.4.6.2. Revista

2.4.6.3. Exposicions

2.4.7. Intercanvis i mobilitat

2.4.8. Dimensió internacional del centre educatiu

3. Concreció operativa del projecte

3.1. A l'educació infantil

3.1.1. Hores curriculars

3.1.2. AICLE

3.1.3. Hores complementàries

3.2. A l'educació primària

3.2.1. Hores curriculars

3.2.2. AICLE

3.2.3. Hores complementàries

3.3. A l'educació secundària obligatòria

3.3.1. Hores curriculars

3.3.2. AICLE

3.4. Al batxillerat

3.4.1. Hores curriculars

3.5. Als cicles formatius

3.5.1. Hores curriculars

1. Introducció

1.1. Presentació del document

El projecte lingüístic de l'Escola Pia de Sarrià és un document que forma part del Projecte Educatiu de Centre i que té present tant el marc legal com la realitat de l'Escola.

En aquest document es defineix:

- el paper de la llengua vehicular
- el tractament de l'aprenentatge del català i del castellà
- el tractament de les llengües estrangeres
- els aspectes d'organització i de gestió que tenen repercussions lingüístiques.

En el nou context multilingüe de la nostra societat, el PLC s'ha d'entendre com un procés de reflexió del tractament de les diverses llengües que, a nivells diferents, hi ha en un centre educatiu. Aquest document és conegut per la major part dels diversos estaments de la comunitat educativa, els quals hi tenen diferents graus d'implicació i és un document de referència per a la vida del centre.

2. Context sociolingüístic

L'Escola té una base inequívocament catalana: usa i fomenta el català, en la seva condició de llengua pròpia i oficial del centre com a vehicle habitual i preferent en les activitats institucionals, acadèmiques, administratives i de serveis i com a llengua d'acollida. També es garanteix la presència del castellà, com a llengua cooficial. Hi ha, doncs, una veritable convivència i interacció entre català i castellà que concilia harmònicament els drets i deures lingüístics de tots els membres.

2.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

2.1.1.1. El català, vehicle de comunicació

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament, i, per tant, és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge del centre. La llengua catalana és l'eina de cohesió i integració entre totes les persones de l'Escola i és el vehicle d'expressió de les diferents activitats acadèmiques.

2.1.1.2. El català, eina de convivència

El centre vetlla perquè el català sigui la llengua d'ensenyament/aprenentatge i la llengua vehicular en la comunicació quotidiana en tots els àmbits de convivència. Hi ha un acord perquè així sigui i, ara per ara, la composició del personal i l'alumnat no ha fet necessari establir estratègies per incrementar l'ús del català en les situacions informals.

En el seu moment, es va reflexionar sobre la llengua vehicular i es van impulsar actuacions en matèria lingüística perquè l'equip docent i el personal no docent assolís els nivells de coneixement suficient del català mitjançant formació.

2.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.1.2.1. Programa d'immersió lingüística

Tal com hem esmentat, la llengua catalana és la llengua vehicular en la comunicació quotidiana i la llengua d'ensenyament/aprenentatge del nostre centre i hi ha un acord explícit perquè així sigui.

D'acord amb la composició sociolingüística del personal i de l'alumnat de l'Escola, ara per ara, no ha estat necessari establir estratègies per incrementar l'ús del català, la llengua que li és pròpia i oficial.

A la dècada dels noranta, el centre va reflexionar sobre la llengua vehicular i va impulsar actuacions en matèria lingüística perquè l'equip docent i el personal no docent assolís els nivells suficients de coneixement del català mitjançant cursos de formació. Avui dia, amb l'elaboració del PLC, el centre podrà establir quines mesures concretes cal emprendre ara per millorar les intervencions en aquest sentit.

2.1.2.2. Llengua oral

Pel que fa a la llengua oral, el nostre centre educatiu prioritza l'ensenyament i l'aprenentatge del català en tots els seus registres. Per a l'Escola el paper de la llengua oral és fonamental: cal aprendre a parlar, escoltar, exposar i dialogar. Un bon domini de l'expressió oral és bàsic per ser ciutadans i ciutadanes que estiguin preparats per saber expressar de forma raonada i coherent les seves opinions.

2.1.2.3. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita té com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu es planifiquen i s'apliquen activitats de lectura i escriptura que tenen en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques de l'alumnat dels diferents cursos.

Pel que fa a la llengua escrita, el centre segueix l'enfocament metodològic que s'estableix al currículum. Hi ha un plantejament global sobre l'ensenyament i l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura que té en compte que és un procés complex que cal abordar des de les diferents àrees del currículum i en els diferents nivells.

Les activitats de lectura i escriptura se seqüencien tenint en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que tenen els alumnes en els diversos nivells, de manera que en acabar l'ensenyament obligatori l'alumnat esdevé lector i escriptor competent.

2.1.2.4. Relació llengua oral i llengua escrita

Pel que fa a la relació entre llengua oral i llengua escrita, el centre té un plantejament integrat de l'ensenyament de les habilitats lingüístiques i les entén, doncs, com una relació recíproca i indissoluble. L'equip docent posa en pràctica aquest plantejament en totes les àrees i nivells, tenint en compte una gradació pel que fa a la dificultat. Així, les activitats que es duen a terme interrelacionen la llengua oral i la llengua escrita com a suport per analitzar, reflexionar i millorar les habilitats lingüístiques dels alumnes

2.1.2.5. La llengua en les diverses àrees

El professorat de cadascuna de les àrees i nivells és conscient que tot l'alumnat ha d'assolir els nivells tant de comprensió com d'expressió oral i escrita. Amb aquest objectiu, tot l'equip docent es responsabilitza d'aplicar a l'aula les metodologies adequades (materials didàctics i avaluació) perquè la totalitat dels alumnes assoleixi un bon nivell de comprensió i expressió en llengua catalana.

2.1.2.6. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

L'equip docent disposa d'espais per poder coordinar-se i poder, per una banda, consensuar els principis metodològics i, per l'altra, fer el traspàs d'informació sobre les característiques de l'alumnat i dels seus aprenentatges.

Hi ha reunions de coordinació de nivell i entre cicles planificades tant pel que fa a la temporització com pel que fa a la temàtica que s'hi tracta. El professorat s'organitza en equips intercicles per establir línies d'intervenció coherents amb l'alumnat i per concretar aspectes didàctics, organitzatius i d'avaluació. Aquests acords es plasmen en documents que l'equip docent té en compte i revisa periòdicament.

2.1.2.7. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

Per a l'alumnat nouvingut, el centre té un pla d'acollida i disposa dels mecanismes pertinents i necessaris perquè aquest pla d'actuacions sigui compartit i aplicat. Així, en tots els nivells i etapes, s'apliquen les metodologies clares i consensuades d'ensenyament/aprenentatge del català com a segona llengua. En concret, fins que l'alumnat no assoleix el nivell de comprensió i expressió bàsics, assisteix periòdicament a l'aula d'acollida, on rep la formació lingüística necessària. A banda, tant els tutors com la resta del personal tenen cura d'oferir una atenció lingüística especial envers aquests alumnes tant dins com fora de l'aula.

2.1.2.7.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

L'alumnat que no entén la llengua catalana i/o la castellana, perquè les desconeix o en té un coneixement insuficient, té garantit el dret a utilitzar la llengua de la seva elecció entre les dues llengües oficials, la qual cosa permet tant preservar l'ús de la llengua pròpia com avançar de manera ferma i decidida cap al bilingüisme real de la comunitat, amb l'enriquiment que això comporta i les possibilitats que obre.

Perquè els alumnes nouvinguts esdevinguin competents tant en català com en castellà, els tutors treballen estretament amb la resta del personal del centre (especialistes, professors, psicòlegs, logopeda, caps d'estudis, etc.) i s'implementen les estratègies didàctiques i les mesures organitzatives adequades perquè així sigui.

2.1.2.7.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

Per als alumnes que no saben o tenen un coneixement insuficient d'una o de les dues llengües oficials, s'apliquen les metodologies necessàries i es prenen les mesures organitzatives que calgui segons les necessitats individuals de cada alumne/a per tal que tots tinguin accés en les millors condicions possibles al currículum ordinari i esdevinguin competents tant en llengua catalana com en llengua castellana.

2.1.2.8. Atenció a la diversitat

La realitat sociolingüística de la societat en què vivim ha propiciat que el centre, des de fa temps, establís els mecanismes organitzatius, curriculars i pedagògics oportuns per atendre la diversitat lingüística dels alumnes. Periòdicament, a més, es reflexiona sobre aquest mecanisme, es revisen i s'avaluen amb els diferents caps d'estudis de les etapes, els psicòlegs de les etapes (i la logopeda en el cas d'educació infantil), els tutors i els diferents professors que imparteixen docència a aquests alumnes. L'objectiu és oferir un pla d'acollida de qualitat i individualitzat.

2.1.2.9. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

El nostre centre organitza la programació curricular i l'avaluació per tal de potenciar l'ús de la llengua catalana i en fa un seguiment acurat. A més, organitza diferents activitats (organització i participació en certàmens literaris, teatre, projectes, treballs de recerca...) en tots els nivells i etapes per potenciar-ne l'ús.

2.1.2.10. Avaluació del coneixement de la llengua

El conjunt d'actuacions pel que fa a l'avaluació de l'ús de la llengua catalana i l'aprenentatge d'aquesta inclou la valoració dels processos d'ensenyament/aprenentatge de les competències relacionades amb les dimensions comunicativa i literària, la gestió curricular i diferents mecanismes de coordinació entre tot l'equip docent. Per tant, hi ha criteris explícits i consensuats quant a la valoració dels aprenentatges de la llengua que propicien la reflexió per prendre decisions en relació amb l'organització del currículum i els enfocaments

metodològics al llarg dels cursos. Aquesta avaluació s'entén com un procés i en cap cas no es basa en l'avaluació final.

2.1.2.11. Materials didàctics

Pel que fa a l'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana, el centre aplica criteris coherents, explícits i consensuats tant per a la selecció i per a la creació o adaptació dels materials didàctics per tal d'atendre la diversitat de necessitats com per als materials complementaris, atès que tots creen situacions d'aprenentatge. L'elaboració de la seqüència didàctica per al tractament de la dimensió literària de la llengua té continuïtat al llarg de totes les etapes i s'apliquen propostes compartides per tot l'equip docent sobre quin n'ha de ser el tractament.

2.1.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

2.1.3.1. Informació multimèdia

Fa anys que el nostre centre va apostar fermament per l'ús de les TIC. Per aquest motiu, es van incorporar a l'ensenyament/aprenentatge i s'han consolidat; s'organitzen periòdicament cursos de formació per al personal docent i la mediatecària s'ocupa d'informar de les novetats per tal que l'equip docent estigui permanentment al dia en aquest aspecte.

2.1.3.2. Usos lingüístics

Els centres educatius no deixen de ser un mirall de la societat en què ens trobem i el nostre, doncs, és un reflex de la societat catalana, cada cop més plurilingüe i intercultural. Tenint en compte el context social de l'Escola, tot l'equip docent treballa de manera explícita i des de totes les àrees, els usos lingüístics de l'alumnat, per tal que el català sigui la llengua d'ús habitual.

2.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

D'acord amb el context sociolingüístic del centre i el seu estil metodològic, el bagatge lingüístic de l'alumnat que té com a llengua habitual una llengua diferent del català o el castellà es pot usar puntualment per fer-lo protagonista en una activitat de desenvolupament del currículum. Aquestes activitats, però, no estan consensuades, ja que, ara per ara, no tenim gran diversitat lingüística a les aules.

2.1.3.4. Català i llengües d'origen

Malgrat que no hi ha gran diversitat lingüística, l'Escola reconeix i valora positivament la llengua d'origen de l'alumnat. La interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes, quan escau, es tenen en compte majoritàriament en les àrees lingüístiques.

2.2. La llengua castellana

2.2.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

2.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

El centre ofereix l'ensenyament/aprenentatge de la llengua castellana des de P3 i garanteix una distribució coherent i progressiva del currículum en aquesta llengua en tots els nivells i etapes. A més, té acords explícits per reforçar els coneixements en castellà menys coneguts i per no repetir els continguts comuns amb el currículum de llengua catalana. L'objectiu final és que tot l'alumnat tingui el mateix nivell en les dues llengües oficials.

2.2.1.2. Llengua oral

El nostre centre ofereix l'ensenyament/aprenentatge de la llengua castellana des de P3, amb un enfocament fonamentalment oral en els primers estadis. Així, a l'educació infantil, es treballen diverses modalitats de textos orals amb els especialistes (contes, comprensió i expressió de vivències, les correspondències en castellà dels continguts treballats en català, etc.). A banda, durant la mitja pensió a educació infantil també es vetlla perquè hi hagi alguns monitors que s'adrecin als alumnes en castellà, de manera que esdevenen referents en aquesta llengua. Al llarg de les diferents etapes es treballa fonamentalment la variant estàndard del castellà i se n'abraça, segons les diferents necessitats comunicatives i acadèmiques, els diversos registres.

2.2.1.3. Llengua escrita

Pel que fa a la llengua castellana, se segueix la metodologia que dona el currículum. Hi ha un plantejament global sobre l'ensenyament/aprenentatge de la lectura i l'escriptura. Ambdues habilitats estan seqüenciades d'acord amb el procés d'aprenentatge de l'alumnat i les necessitats comunicatives i acadèmiques que exigeixi cada nivell educatiu. L'ensenyament/aprenentatge de la llengua escrita en castellà, tal com es fa en la part oral, s'aborda de manera coordinada amb els docents de llengua catalana per tal d'aprofitar les transferències de totes dues llengües, evitar repetir continguts i reforçar els aspectes que no són comuns.

2.2.1.4. Activitats d'ús

Per tal que al final de l'ensenyament obligatori l'alumnat sigui també competent en castellà i per tal d'atendre els diferents estils i ritmes d'aprenentatge, des de P3 i a tots els nivells, l'equip docent ha consensuat diverses activitats d'incentivació de la llengua castellana (recitació de poemes, aprenentatge de cançons, teatre, participació en certàmens literaris, treballs de recerca, etc.). A banda, el centre assegura l'accés a materials diversos i té integrats els recursos TIC, TAC i audiovisuals en l'ensenyament/aprenentatge del castellà com a mitjà d'accés a material divers i autèntic.

2.2.1.5. Castellà a les àrees no lingüístiques

A part de les matèries de llengua castellana establertes pel currículum, amb coneixement previ de l'equip directiu i els caps d'estudis de les diferents etapes, alguns professors imparteixen àrees no lingüístiques en castellà. El centre entén que aquesta opció del professorat que és castellanoparlant, sens perjudici de la llengua vehicular i oficial, afavoreix i reforça l'ensenyament/aprenentatge del castellà i és un reflex de la societat bilingüe en què vivim.

2.2.1.6. Alumnat nouvingut

El centre té com a llengua vehicular el català, de manera que l'alumnat que s'incorpora tardanament al sistema educatiu i no coneix cap de les dues llengües oficials se li ofereix les metodologies i les estratègies necessàries perquè aprengui el català per poder, posteriorment, iniciar l'aprenentatge de la llengua castellana. L'ensenyament/aprenentatge de les dues llengües oficials es fa de manera coordinada i es tenen consensuats els materials i les estratègies pertinents segons les necessitats individuals i el nivell educatiu corresponent perquè, en acabar l'ensenyament obligatori, aquests alumnes que s'han incorporat tardanament siguin competents tant en català com en castellà.

2.3. Altres llengües

2.3.1. Llengües estrangeres

2.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

L'aprenentatge/ensenyament de la primera llengua estrangera (anglès) es desplega de la manera següent:

CURS	HORES CURRICULARS	HORES COMPLEMENTÀRIES	HORES AICLE	HORES DESDOBLADES
P3		4	1	
P4		4	2	
P5		4	2	
1r PRIMÀRIA	2	1	2	
2n PRIMÀRIA	2	1	2	
3r PRIMÀRIA	2	1	2	
4t PRIMÀRIA	2	1	2	
5è PRIMÀRIA	2	1	2	2

6è PRIMÀRIA	2	1	2	2
1r ESO	3		2	2
2n ESO	4		2	2
3r ESO	3		2	1
4t ESO	3		3	1
1r BAT	3			3
2n BAT	3			3
CFGS	1			

L'aprenentatge/ensenyament de la segona llengua estrangera (francès o alemany) té caràcter optatiu i es desplega de la manera següent:

CURS	HORES FRANCÈS	HORES ALEMANY
5è PRIMÀRIA	1	1
6è PRIMÀRIA	1	1
1r ESO	2	2
2n ESO	2	2
3r ESO	2	2
4r ESO	3	3
1r BAT	4	4
2n BAT	4	4

A més, en relació amb l'anglès, el francès i l'alemany, els intercanvis amb escoles, les estades a l'estranger i els acolliments formen part del projecte lingüístic del centre. Es considera que els programes internacionals, amb més de vint anys d'antiguitat, tenen la finalitat de contribuir al perfeccionament dels idiomes, a més de fomentar la convivència i el coneixement de cultures i formes de vida diferents de les nostres.

I encara, pel que fa a l'anglès, s'ofereix la possibilitat de participar en el programa extraescolar d'idiomes com una estratègia complementària.

També s'ofereixen diferents programes d'integració per alumnes d'ESO (Canadà i Irlanda) i, des del curs 2015-2016, el Batxillerat Dual.

2.3.1.1.1. Desplegament del currículum

Pel que fa a l'anglès, el centre garanteix una distribució coherent i progressiva de continguts; assegura la creació de contextos d'ús de la llengua; oferta la impartició d'àrees no lingüístiques en anglès per tal d'incrementar les hores d'exposició a la llengua anglesa; i dona resposta als diferents ritmes d'aprenentatge (a l'ESO, una o dues hores setmanals d'anglès oral amb un màxim de 15 alumnes en dos nivells; i a batxillerat, un itinerari d'excel·lència per a un màxim de 25 alumnes).

2.3.1.1.2. Metodologia

El centre té un enfocament eminentment comunicatiu de l'ensenyament/aprenentatge de les llengües estrangeres, que en el cas de l'anglès abraça des de l'educació infantil fins al batxillerat i, en el cas del francès i de l'alemany, des de 5è de primària fins al segon curs del batxillerat. A infantil s'utilitza el mètode Artigal i, a primària, el *Magic Stone*.

Hi ha reunions periòdiques del professorat de llengües estrangeres que garanteixen la coherència de continguts en els diferents nivells i etapes. A part, per al professorat, s'ofereixen cursos de formació i reciclatge per etapes, atès que cadascuna té les seves necessitats i presenta les seves especificitats.

L'Escola coordina i participa en programes internacionals a l'abast de tot l'alumnat i tot el professorat, de manera que es potencia l'ensenyament/aprenentatge més enllà de l'aula convencional. A més, seguint el projecte SUMMEM de l'Escola Pia de Catalunya, l'alumnat fa molts treballs per projectes, treball cooperatiu oral, etc., la qual cosa afavoreix la creació de contextos d'ús de les llengües estrangeres.

2.3.1.1.3. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Des de fa uns quants anys, l'Escola ha integrat els recursos TIC, TAC i audiovisuals en l'ensenyament/aprenentatge de les llengües estrangeres com a mitjà d'accés a material divers i autèntic: a) per atendre els diferents estils i ritmes d'aprenentatge, b) pel valor afegit que tenen en el desenvolupament d'estratègies per al tractament de la informació i el coneixement, c) per diversificar els models lingüístics de l'aula i d) per a la difusió dels resultats de les tasques d'aprenentatge.

2.3.1.1.4. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

Tot el professorat de llengües estrangeres preveu la potenciació de les llengües en les interaccions tant dins com fora de l'aula (especialment a infantil i primària, on els alumnes es dirigeixen al professorat en la llengua que imparteixen). A més, atès que l'Escola compta amb el suport d'auxiliars de conversa, l'alumnat pot tenir altres fonts d'aprenentatge diferents de la dels especialistes del centre.

D'altra banda, els alumnes representen i veuen obres de teatre en anglès, organitzen corals en llengua anglesa, participen en projectes i programes de cooperació internacional tant en anglès com en francès i alemany, participen en intercanvis virtuals i videoconferències amb

escoles estrangeres, tenen l'oportunitat de fer estades, intercanvis i acolliments en què la llengua de comunicació és l'anglès, el francès o l'alemany, etc., de manera que l'ensenyament/aprenentatge no es redueix a l'espai convencional de l'aula.

Els alumnes del batxillerat social que cursen la matèria d'Economia participen del programa *Be an Entrepreneur* en el que desenvolupen simulacres de projectes empresarials en anglès.

2.3.1.2. Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres

2.3.1.2.1. Avançament de l'aprenentatge de la llengua estrangera

L'ensenyament/aprenentatge de la primera llengua estrangera, l'anglesa en el nostre centre, comença amb quatre hores setmanals a P3, P4 i P5. A més d'aquestes hores es fa una àrea curricular no lingüística en anglès (Arts & Crafts) en què, a més de treballar els continguts d'expressió, els alumnes estan exposats a la llengua anglesa. L'especialista que imparteix aquesta àrea té la competència lingüística necessària i la formació específica per aquesta etapa.

2.3.1.2.2. Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

A l'Escola s'imparteix una matèria en anglès des de P3 fins a 4t d'ESO. A l'educació infantil i a primària la matèria que s'imparteix en anglès és la Plàstica. A 1r d'ESO és la Música, a 2n d'ESO l'Educació Visual i Plàstica, a 3r d'ESO la Física i la Química, i a 4t d'ESO les Ciències Socials.

També a 6è de primària hi ha ambientació i expressió en anglès durant la mitja pensió.

2.3.1.3. Projectes i programes plurilingües

Tant pel que fa a la primera llengua estrangera de l'Escola (anglès) com a les segones (francès i alemany), el centre vetlla i posa tots els mitjans necessaris perquè l'alumnat obtingui la certificació de la seva competència lingüística per part d'organismes externs reconeguts.

Quant a l'anglès, es pretén que l'alumnat que acabi primària estigui capacitat per superar el Preliminary English Test (PET) o equivalent; quan acabi l'ESO, que pugui superar el First Certificate in English (FCE) o equivalent, i quan l'alumnat de l'itinerari d'excel·lència acabi el batxillerat, estigui capacitat per superar el Certificate in Advanced English (CAE).

Pel que fa al francès i l'alemany, es vetlla perquè l'alumnat que hagi seguit l'itinerari d'excel·lència d'Aula Europea pugui superar l'A2 quan acabi l'ESO.

2.3.2. Altres llengües oficials

De moment el nostre centre no ofereix la possibilitat de conèixer altres llengües i cultures de l'Estat. L'alumnat coneix l'existència de les llengües cooficials quan en els currículums de llengua catalana i llengua castellana es parla de les diferents llengües de l'estat espanyol.

2.3.3. Llengües complementàries procedents de la nova immigració

D'acord amb el nostre context sociolingüístic, de moment no s'ha previst fer classes de llengua d'origen, atès que tal com hem comentat, la major part dels nostres alumnes coneix el català i el castellà. Amb tot, d'acord amb el tarannà de l'Escola, l'arribada de l'alumnat estranger es valora com una mostra més d'una societat cada cop més oberta al món amb l'enfocament cultural i lingüístic que això comporta. És per aquesta raó que es treballen en tot moment tant actituds receptives perquè l'alumnat se senti reconegut i acollit com actituds que en reforcen la importància, alhora que es valora la llengua i la cultura catalanes, que són les pròpies i oficials del centre.

2.4. Organització i gestió

2.4.1. Organització dels usos lingüístics

2.4.1.1. Llengua del centre

El centre segueix un criteri lingüístic del tot favorable a l'ús de català també en els rètols, els cartells, els murals i l'ambientació en general. A la pràctica es respecta aquest acord i se'n fa un seguiment, de manera que l'Escola esdevé un referent d'ús de la llengua catalana.

2.4.1.2. Documents de centre

Els documents de centre, amb els continguts i referents de la llengua catalana, impregnen la vida de l'Escola i els coneix tota la comunitat educativa. Aquests documents es tenen en compte en totes les actuacions, i per tal que hi hagi coherència entre el contingut i la pràctica, es revisen i s'actualitzen amb regularitat.

2.4.1.3. Ús no sexista del llenguatge

Conscient de la importància d'unir esforços per a una societat no sexista ni androcèntrica, tot el personal del centre treballa en aquest sentit i se sent motor de canvi social. El nostre centre entén que la llengua és, ultra un mitjà de comunicació, un reflex de les normes, els valors, els estereotips i els prejudicis. Per aquest motiu, fa una correcció ideològica de l'ús de la llengua i contribueix, així, en el procés cap a una societat més igualitària entre homes i dones, més progressista i culta, i adequa la llengua a la situació real de la societat actual. Aquest consens unànim pel que fa a l'ús del llenguatge igualitari quant als sexes es treballa transversalment a les diferents àrees del currículum.

2.4.1.4. Comunicació externa

D'acord amb el context sociolingüístic i el projecte educatiu propis, el centre usa la llengua catalana tant en la comunicació interna com en l'externa, ja que és la llengua oficial i pròpia. Amb tot, quan puntualment les famílies ho sol·liciten, se'ls garanteix l'atenció i la documentació en llengua castellana o anglesa.

2.4.1.5. Llengua de relació amb famílies

La llengua de treball i de projecció interna i externa del centre és la catalana. Així doncs, tots els agents de la comunitat s'adrecen habitualment en català a les famílies dels alumnes. En casos puntuals, però, es garanteix l'atenció en llengua castellana o en algun altre idioma a les famílies que no són catalanoparlants i que així ho sol·liciten.

2.4.1.6. Educació no formal

2.4.1.6.1. Serveis d'educació no formal

L'Escola vetlla perquè els serveis d'educació no formal siguin en llengua catalana majoritàriament.

2.4.1.6.2. Activitats extraescolars

Des de fa molts anys, el centre fomenta les activitats extraescolars a les seves instal·lacions i hi esmerça molts esforços per seguir sent una Escola capdavantera en aquest aspecte. La documentació interna i externa és sempre en llengua catalana i la major part dels responsables de les activitats s'expressen en català. Puntualment, però, es pot donar en altres llengües (alemany, francès o anglès, en el cas de les extraescolars d'aquestes llengües).

2.4.1.6.3. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

Quant a la contractació d'activitats extraescolars, es procura que siguin serveis externs favorables a l'ús de la llengua catalana. Tanmateix, no hi ha un criteri explícit de centre perquè només sigui en aquesta llengua.

2.4.1.7. Llengua i entorn

Seguint l'estil metodològic que li és propi, l'Escola participa en el pla educatiu d'entorn de la població amb l'objectiu de treballar conjuntament amb les administracions públiques i entitats i garantir la continuïtat i la coherència educatives en temes com l'ús de la llengua catalana, la interculturalitat i la cohesió social.

2.4.2. Plurilingüisme al centre educatiu

2.4.2.1. Actituds lingüístiques

Com una mostra més del tarannà de l'Escola, favorable a la diversitat cultural i el plurilingüisme, el centre disposa de programes específics sobre diversitat lingüística, diversitat cultural i resolució de conflictes. Tot i que aquests programes es treballen específicament en les hores destinades a la tutoria, tota la comunitat educativa actua adequadament i favorable a la diversitat com un aspecte enriquidor per a tothom. Els programes es revisen i s'avaluen cada any acadèmic. A més, puntualment, el centre ha ofert formació sobre resolució de conflictes per a l'equip docent.

2.4.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)

La major part dels estaments del centre empen el català habitualment i la major part de la documentació és en llengua catalana. El centre disposa d'alguns documents traduïts a l'anglès, com per exemple, els documents de preinscripció i matrícula o la informació general de l'Escola.

2.4.3. Alumnat nouvingut

La major part dels agents del centre (professorat i PAS) utilitza habitualment la llengua catalana per dirigir-se a l'alumnat nouvingut. D'altra banda, el centre li garanteix, durant el temps que sigui necessari, en tots els nivells i etapes, l'atenció individualitzada perquè aprengui el català com a segona llengua seguint una metodologia adequada, adaptant les mesures organitzatives necessàries i tenint en compte un enfocament eminentment comunicatiu de la llengua. L'equip docent en fa un seguiment individualitzat i n'avalua els resultats.

2.4.4. Organització de la programació curricular

2.4.4.1. Coordinació cicles i nivells

Al centre hi ha coordinació a l'hora d'establir la programació curricular de les àrees de català, castellà, anglès, francès i alemany. Les reunions periòdiques del professorat de les diferents àrees i dels diferents nivells garanteix aquesta coordinació a totes les etapes educatives.

2.4.4.2. Estructures lingüístiques comunes

El centre ha analitzat i reflexionat sobre el tractament de les llengües curriculars i el tractament de les estructures lingüístiques comunes que se'n deriven. L'ensenyament/aprenentatge de totes les àrees lingüístiques es treballa de manera conjunta i no com a compartiments estancs del coneixement. Aquestes estratègies lingüístiques comunes es treballen amb material que les té en compte i tenint present que el català és la primera llengua d'aprenentatge.

Hi ha un acord explícit i consensuat, d'una banda, per evitar la repetició de continguts i l'anticipació d'aprenentatges i, de l'altra, per atendre l'especificitat de cada llengua.

Periòdicament els docents tenen reunions per reflexionar sobre les metodologies aplicades i per millorar-ne la didàctica.

2.4.4.3. Projectes d'innovació

L'Escola participa des de fa anys en projectes d'innovació que fomenten l'ensenyament/aprenentatge de les diferents llengües del currículum. Aquests projectes d'innovació repercuteixen en tot el centre i impliquen tots els estaments.

2.4.5. Biblioteca escolar

Hi ha un fons suficient segons el nivell educatiu de l'alumnat i la diversa tipologia d'usuaris. Quant a la llengua, el fons s'ha anat ampliant des de la creació del centre (1894-95) i s'ha equiparat en volums en català. Els llibres de lectura en anglès i francès (socialitzats) tenen un tant per cent més reduït, perquè s'adquireixen segons demanda. La dinamització de l'espai i el gust per la lectura es fa amb activitats d'animació lectora, exposició de novetats, participació en certàmens, "la motxilla viatgera", "els exploradors de contes", etc.

2.4.5.1. Accés i ús de la informació

Les activitats encaminades al desenvolupament de l'hàbit lector, el gust per la lectura i la capacitació informacional es treballen a infantil i a primària mitjançant la Biblioteca d'Aula (es destina 1 hora a la setmana a la lectura, que sovint es fa a l'aula i, de vegades, a la mediateca).

Arran de la creació de la mediateca (2005), durant dos anys la Comissió de Mediateca (formada per la mediatecària, un membre del Consell de Direcció i representants de totes les etapes, excepte els cicles formatius) va promoure l'ús d'aquest espai mitjançant, d'una banda, activitats d'animació lectora, l'exposició de novetats per Sant Jordi, la participació a certàmens literaris i altres iniciatives més concretes. I, de l'altra, la incentivació de l'equip docent perquè fes ús dels fons de coneixement de la mediateca. El repte s'ha assolit totalment, de manera que ja és una pràctica habitual recórrer als materials i recursos de la mediateca com a complement de l'activitat docent a l'aula.

2.4.5.2. Pla de lectura de centre

Es treballa perquè l'aprenentatge de la lectura sigui ascendent des de P3. Mitjançant projectes, l'alumnat adquireix, ja a 6è de primària, la capacitat de cercar, comprendre i assimilar textos amb un cert fi investigador. A partir de 1r d'ESO, amb la socialització dels llibres de lectura obligatoris, se segueix amb la tasca endegada a P3 per promoure el gust per llegir. I és especialment a l'ESO i el batxillerat, quan la mediateca s'entén com una eina més per a l'ensenyament/aprenentatge.

La mediatecària titular treballa estretament amb l'equip docent per assolir els reptes esmentats, rep cursos de formació i assisteix a reunions periòdiques.

La relació amb les biblioteques públiques de l'entorn és merament per a préstecs segons els projectes que es treballen al centre.

El fons es va confegint segons les necessitats de cada moment. A l'hora d'adquirir novetats es prioritza que siguin interessants i adequades al nivell educatiu dels usuaris, abans de si són editades en català o en castellà.

2.4.6. Projectió del centre

2.4.6.1. Pàgina web del centre

La pàgina web del centre és un recurs totalment compartit i usat per tots els agents de la comunitat educativa i s'han establert mecanismes per actualitzar-ne els continguts setmanalment. Hi ha un criteri explícit de l'ús de la llengua catalana. Alguns continguts, com els relacionats amb els programes internacionals del centre, estan en català, anglès, francès i alemany.

2.4.6.2. Revista

La revista ES, de periodicitat anual, és un recurs compartit per tota la comunitat educativa. Aquesta publicació dirigida a les famílies serveix per difondre activitats, treballs, la participació en projectes, etc., i com a espai de reflexió de professionals de diferents àmbits. La revista és en llengua catalana, tot i que pot haver-hi articles en altres llengües que es corresponen amb activitats fetes en altres llengües curriculars.

Hi ha una altra publicació en llengua catalana: PUNT I COMA. Aquesta revista, feta pels alumnes, va dirigida a tot l'alumnat i professorat de secundària i aborda temes que els són d'interès.

2.4.6.3. Exposicions

En col·laboració amb altres entitats, puntualment el centre acull exposicions que tracten aspectes relacionats amb les àrees curriculars. Aquestes exposicions van dirigides a tota la comunitat educativa, especialment a l'alumnat, el qual les visita i les treballa des de l'àrea corresponent. Aquestes iniciatives són un accés al coneixement en un entorn i amb una metodologia diferents que propicia el gust per l'aprenentatge.

2.4.7. Intercanvis i mobilitat

L'escola organitza des del curs 1995-96 diversos intercanvis i estades a l'estranger per als alumnes de primària i secundària. Tenim intercanvis i estades amb el Canadà, Regne Unit, França, Alemanya, Holanda i Suècia. Cada any es desplacen a aquests destins més de 300 alumnes per tal de poder fer immersió amb les seves llengües d'aprenentatge. Així mateix l'Escola acull molts alumnes provinents d'aquests països.

També s'ofereixen diferents programes d'integració al Regne Unit i Canadà amb una durada que va dels quinze dies a les deu setmanes dintre del període escolar.

2.4.8. Dimensió internacional del centre educatiu

El centre es caracteritza per una òptica d'obertura al món i a la comunitat internacional de manera que impulsa l'ensenyament/aprenentatge de l'anglès, el francès i l'alemany, i coordina i lidera accions en aquest sentit.

Des de fa uns anys, el centre potencia la seva dimensió europea i internacional, i promou accions d'intercanvis entre el professorat, l'alumnat i diversos centres estrangers.

El centre ha previst en el seu projecte de millora de les llengües estrangeres, la formació i reciclatge del personal com a professionals multilingües, la qual cosa permetrà: a) l'acollida d'alumnat i professorat de centres estrangers amb què estem en contacte, b) impartir i adquirir coneixements tècnics i metodològics que ens permetin ser més competius en el marc europeu i internacional, c) seguir impartint matèries no lingüístiques en llengües estrangeres, i d) avançar, en definitiva, cap a l'excel·lència d'una escola multilingüe.

3. Concreció operativa del projecte

	HORES CATALÀ	HORES CASTELLÀ	HORES ANGLÈS			HORES ALTRES LLENGÜES ESTRANGERES	
			CURRICULARS	COMPLEMENT ÀRIES	AICLE	CURRICULARS	COMPLEMENT ÀRIES
P3	GLOBALITZAT	1		4	1		
P4	GLOBALITZAT	1		4	2		
P5	GLOBALITZAT	1		4	2		
1r PRI	3	3	2	1	2		
2n PRI	3	3	2	1	2		
3r PRI	3	3	2	1	2		
4t PRI	3	3	2	1	2		
5è PRI	3	3	2	1	2		1
6è PRI	3	3	2	1	2		1
1r ESO	3	3	3		2		2
2n ESO	3	3	4		2		2
3r ESO	3	3	3		2		2
4t ESO	3	3	3		3		3

1r BAT	2	2	3				4
2n BAT	2	2	3				4
CFGS			1				

3.1. A l'educació infantil

3.1.1. Hores curriculars

Donades les especificitats de l'educació infantil en què tot l'aprenentatge és globalitzat, l'àrea de comunicació i llenguatge s'imparteix majoritàriament en català, amb la pertinent flexibilitat que permeti atendre les necessitats individuals de cada alumne/a.

Es manté, però, una hora setmanal que s'imparteix exclusivament en castellà per tal d'assegurar l'aprenentatge d'aquesta llengua per a tots els alumnes.

3.1.2. AICLE

A P3 es fa una hora setmanal d'Arts&Crafts en anglès, i a P4 i P5, dues hores setmanals.

3.1.3. Hores complementàries

A cadascun dels cursos d'educació infantil es fan 4 hores setmanals d'aprenentatge de l'anglès.

3.2. A l'educació primària

3.2.1. Hores curriculars

En tots els cursos de l'educació primària es fan 3 hores de llengua catalana, 3 hores de llengua castellana i 2 hores de llengua anglesa.

3.2.2. AICLE

A 1r, 3r i 5è es fan dues hores curriculars de Plàstica en anglès. A 2n, 4t i 5è es fa una hora curricular de Plàstica en anglès i una hora d'activitat complementària de taller artístic en anglès.

3.2.3. Hores complementàries

A tots els cursos de primària es fa una hora setmanal de taller d'expressió en anglès. A 2n, 4t i 5è de primària es fa una hora de taller artístic en anglès. A 5è i 6è es fa una hora setmanal de francès o alemany, en funció de les preferències dels alumnes i les seves famílies.

3.3. A l'educació secundària obligatòria

3.3.1. Hores curriculars

A 1r d'ESO es fan tres hores curriculars de català, castellà i anglès; dues de les quals són hores desdoblades i organitzades per nivells per treballar la competència oral.

A 2n d'ESO es fan quatre hores curriculars de català, castellà i anglès; dues de les quals són hores desdoblades i organitzades per nivells per treballar la competència oral.

A 3r i 4t d'ESO es fan tres hores curriculars de català, castellà i anglès; una de les quals és desdoblada i organitzada per nivells per treballar la competència oral.

A 1r, 2n i 3r d'ESO s'ofereixen 2 hores setmanals de la matèria optativa de segona llengua estrangera (francès o alemany).

A 4t d'ESO s'ofereix la matèria optativa de segona llengua estrangera de 3 hores setmanals de francès o alemany.

3.3.2. AICLE

A 1r d'ESO es fan 2 hores setmanals de Música en anglès, a 2n d'ESO dues hores d'EVP en anglès, a 3r d'ESO dues hores de Física i Química en anglès, i a 4t d'ESO tres hores de Ciències Socials.

3.4. A batxillerat

3.4.1. Hores curriculars

A 1r i 2n de batxillerat es fan 3 hores d'anglès amb un itinerari d'excel·lència.

També en ambdós cursos s'ofereix una matèria optativa de 4 hores de segona llengua estrangera (francès o alemany).

3.5. A cicles formatius

3.5.1. Hores curriculars

Als cicles formatius de grau superior s'imparteix una hora setmanal d'anglès.